

SYRJINTÄLAUTAKUNNAN ASETTAMINEN KAUELLE 19.2.2008-18.2.2012

Vähemmistövaltuutetusta ja syrjäntälautakunnasta annetun lain (660/2001, lain nimi-ke on muutettu L:lla 20.1.2004/22) 7 b §:n mukaan, sellaisena kuin se on. 9.11.2007 annetussa laissa (979/2007)) yhdenvertaisuuslaissa säädettyä valvontatehtävää varten on sisäasiainministeriön yhteydessä vähemmistövaltuutetun ohella syrjäntälautakun-ta. Mainitun lain 7 c §:n mukaan syrjäntälautakunnan tehtävänä on käsitellä ja rat-kaista ne asiat, jotka yhdenvertaisuuslain mukaan kuuluvat sen käsiteltäviksi ja rat-kaistaviksi.

Yhdenvertaisuuslain (21/2004) 13 §:n nojalla syrjäntälautakunta voi etnistä syrjintää koskevassa asiassa, siltä osin kuin se ei koske työsuhdetta tai julkisoikeudellista pal-velussuhdetta taikka työharjoittelua tai muuta vastaavaa toimintaa työpaikalla vah-vistaa osapuolten välisen sovinnon tai kieltää jatkamasta tai uusimasta syrjinnän kiel-lon tai vastatoimien kiellon vastaista menettelyä. Syrjäntälautakunnan vahvistama so-vinto, jossa on sovittu rahasaatavasta, voidaan panna täytäntöön niin kuin lainvoi-mainen tuomio. Syrjäntälautakunnan tulee tarvittaessa liittää antamaansa kieltopää-tökseen kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa päätöstä on noudatettava. Lautakun-ta voi asettaa päätöksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon ja tuomita sakon mak-settavaksi siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Vähemmistövaltuutetusta ja syrjäntälautakunnasta annetun lain 7 d §:ssä, sellaisena kuin se on 9.11.2007 annetussa laissa (979/2007), säädetään, että syrjäntälautakun-nassa on puheenjohtaja, kuusi muuta jäsentä ja sihteeri. Puheenjohtaja ja sihteeri voi-vat olla päätoimisia. Lautakunnassa voi lisäksi olla yksi tai useampi sivutoiminen esittelijä. Puheenjohtajan nimittää sekä muut jäsenet ja kullekin jäsenelle henkilö-kohtaisen varajäsenen määrää valtioneuvosto neljäksi vuodeksi kerrallaan. Yksi jäse-nistä määrätään varapuheenjohtajaksi. Jos puheenjohtaja, jäsen tai varajäsen eroaa tai kuolee kesken toimikauden, valtioneuvosto nimittää tai määrää tämän tilalle toisen henkilön jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Lautakunnan sivutoimiset jäsenet, varajäse-net ja sihteeri sekä lautakunnan kuulemat asiantuntijat ja lausunnonantajat saavat palkkiota sisäasiainministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Kustannukset maksetaan sisäasiainministeriön toimintamenoista.

Vähemmistövaltuutetusta ja syrjäntälautakunnasta annetun lain 7 e §:ssä säädetään syrjäntälautakunnan jäsenten kelpoisuusvaatimuksista. Syrjäntälautakunnan jäsenten ja heidän varajäsentensä sekä sihteerin tulee olla perehtyneitä lautakunnan toimi-alaan. Lisäksi lautakunnan puheenjohtajan, vähintään kolmen jäsenen ja heidän vara-jäsentensä sekä sihteerin tulee olla tuomarin virkaan kelpoisia. Lautakunnan jäsenek-si, varajäseneksi ja sihteeriksi voidaan nimittää tai määrätä muukin kuin Suomen kansalainen.

Nykyisen syrjäntälautakunnan toimikausi päättyy 18.2.2008. Syrjäntälautakunta on si-ten asetettava uudelleen toimikaudeksi 19.2.2008-18.2.2012.

Puheenjohtajaksi ehdotetaan nykyiseen tapaan nimitettäväksi tuomioistuinlaitoksen edustaja.

Syrjintälautakunnan tuomarin virkaan kelpoiset jäsenet ja varajäsenet on perusteltua määrätä laajasti oikeudellisen toimintakentän eri sektoreilta, jotta jäsenten ja varajäsenten osaaminen on hyödynnettävissä mahdollisimman monipuolisesti. Yksi jäsen varajäsenineen ehdotetaan nykyiseen tapaan nimitettäväksi tuomarikunnasta, toinen syyttäjälaitoksen piiristä ja kolmas asianajajakunnasta.

Myös lautakunnan muut kuin tuomarin virkaan kelpoiset jäsenet ja varajäsenet on perusteltua määrätä yhdenvertaisuus- ja syrjintäasioihin eri sektoreilla laajasti perehtyneistä henkilöistä. Yksi jäsen varajäsenineen ehdotetaan nykyiseen tapaan määrättäväksi juristitutkijoiden piiristä, toinen sosiaalipsykologian alan tutkijoiden taholta ja kolmas maahanmuuttajien joukosta.

Koska kansalaisjärjestötoiminta on keskeinen lautakunnan toimialaan perehtymisen muoto, luopumista ihmis- tai perusoikeuksien edistämiseen tähtäävien kansalaisjärjestöjen toiminnasta ei edellytetä. Jäsenten tulee kuitenkin lautakuntatyöskentelyssä erityisesti huomioida sidonnaisuuksien tuomat tapauskohtaiset esteellisyydet.

Sukupuolten välinen tasa-arvo on huomioitu syrjintälautakunnan jäsenesityksessä (pj mukaan lukien miehiä neljä – naisia kolme).

Asetettavan syrjintälautakunnan kokoonpano olisi muutoin sama kuin nykyisen lautakunnan paitsi, että syyttäjälaitosta edustavan varajäsenen varatuomari Marja Vanamon tilalla varajäsenenä olisi Länsi-Uudenmaan syyttäjänviraston kihlakunnan-syyttäjä, varatuomari Susanna Kuosmanen.